

Ur *Den Kommunistiska Internationalen* N:o 4 (maj 1921)

Program för Finlands Socialistiska Arbetarparti

Antaget på partiets konstituerande kongress i Hälsingfors, i maj 1920.

Finlands Socialistiska Arbetarparti är ett proletärt klasskampsparti, vars program är kapitalismens avskaffande och skapande, av ett socialistiskt samhälle.

Detta program är icke gripet ur luften. Det är ett för närvarande aktuellt program, mer eller mindre klart uppfattat av arbetarna, hela världsproletariatets klasskampsprogram. Det bygger på den oundvikliga historiska utvecklingen, vars karaktär och riktning ursprungligen Karl Marx klarlagt.

Den kapitalistiska exploateringen har i de flesta kulturländer redan för länge sedan utvecklats till den egentliga grunden för klassindelningen, statens och hela samhällsordningen. Ju mera man började tillverka produkter för försäljning och ju mera tekniken utvecklades, en desto större och viktigare del av produktionen och produktionsmedlen råkade i händerna på ett fåtal stora affärsidkare, och samtidigt nedsjönk ett desto större flertal av folket i en sådan ekonomisk ställning, att det beständigt eller tidtals tvingas att sälja sin arbetskraft, med andra ord, träda in som kapitalismens lönearbetare och frambringa samt öka mervärdet för de ägande klasserna.

Den kapitalistiska produktionens maktområde utvidgas allt mera ju högre maskintekniken utvecklades. Storföretagen förintade massvis självständiga småproducenter; försatte en del i löneslaveri samt gjorde en annan del indirekt mer eller mindre tungt beroende av kapitalets herrar.

Samtidigt minskade den tekniska utvecklingen relativt behovet av mänsklig arbetskraft vid produkternas tillverkning och deras fördelning. Genom maskinernas arbete kan kapitalisterna ersätta mycken levande arbetskraft samt med kvinno- och barnarbete vid maskinerna ersätta fullt arbetskraftiga mäns arbete. Produktionen kunde sålunda stegras oerhört utan att behovet och efterfrågan på mänsklig arbetskraft därav ens närmelsevis ökades. Därför kunde utsugningen icke mildras. Lönearbetarnas beroende av det växande kapitalet blev allt svårare och en allt mindre del av de av arbetet skapade rikedomarna erhöll arbetarna som lön, oftast en så obetydlig del, att t. o. m. livegna slavars mat och kläder skulle ha blivit kapitalisterna kostsammare. – Produktionens snabba stegring i de borgerliga länderna och dessa länders inbördes konkurrens om världsmarknaden försvårade produkternas avsättning. Den största delen av befolkningen led faktiskt ständig brist på även de nödvändigaste konsumtionsprodukter, men ur kapitalistisk profitsynpunkt stegrades produktionen till överproduktion, som gjorde sig kännbar genom periodvis återkommande affärskriser och dem åtföljande affärslivets depressionsperioder. Under dessa kriser blev ännu flera småproducenter ruinerade ännu mera kapital ackumulerat på få händer, medan lönearbetets beroende av kapitalet och dettas profitbegär skärptes alltmera.

Sålunda har teknikens fullkomning, som i sig själv innebär stegring av arbetets produktivitet och ökning av samhällets rikedomar, i det borgerliga samhället lett till, att klassmotsatserna oundvikligen skärpts, att klyftan mellan de ägande och egendomslösa klasserna förstorats, att de rikas lyx och förmåtenhet ökats, medan bland proletariatet livsosäkerheten och allt slags elände alltjämt vuxit.

Slutligen blev det kapitalistiska produktionssystemet även ett hinder och en boja för tekniken och i allmänhet för produktionskrafternas utveckling. Den fria konkurrensen, under vilken arbetets produktivitet hade kunnat stegras, blev i hög grad åsidosatt, då produktionens centralisering och kapitalets anhopning på ett fåtal händer slutligen födde väldiga

kapitalistiska monopolsammanslutningar, ringar och truster. Genom sammanknytning med storbankerna erhöll de en ledande ställning inom hela den kapitalistiska hushållningen samt en fullständig bestämmanderätt på många särskilt viktiga produktionsområden. Detta var inledningen till *finanskapitalets* tidevarv, som i politiskt avseende ledde de kapitalistiska staterna till imperialistiska maktutvidgningssträvanden. Fastän även ringarna och trusterna bildade internationella sammanslutningar, vilka inbördes i ekonomiskt avseende fördelade världen mellan sig, kunde detta dock ej mildra spänningen mellan de olika staterna. Kampen om främmande marknadsområden och kapitalistiska intressesfärer, om råämnena och arbetskraft skärptes till stormakternas kamp om världsherraväldet och makt över de små nationerna. Följden var det stora imperialistiska världskriget åren 1914-1918, där det av Tyskland ledda statsförbundet led nederlag och det av England ledda hemförde segern.

Men denna jättestrid kunde de borgerliga regeringarna icke längre avsluta med någon fred. Redan under kriget hade en period av stora revolutionsstrider börjat, i vilka strider proletariats klasskamp för att krossa hela den kapitalistiska samhällsordningen är det väsentliga.

I samma mån som det borgerliga samhällets motsatser vuxit, hade även de arbetandes missnöje med utsugningen tilltagit. Proletariatet hade förstorats i antal, organisation och kraft, dess klasskamp hade skärpts i alla kapitalistiska länder.

Samtidigt hade den kapitalistiska utvecklingen danat en materiell grund för det kapitalistiska produktionssystemets ersättning med en högre produktionsform, den socialistiska; med andra ord skapat förutsättning för den sociala revolution, genom vilken produktionskrafternas utveckling åter obehindrad kan fortgå samt proletariatet frigöras från all utsugning.

Det ekonomiska maskineriet för samhällets övertagande av produktionen och produkternas fördelning hade skapats. Ringarna och trusterna samt stats- och världskapitalismen hade utvecklat detta maskineri till sin högsta form. Under krigstiden centraliserades det oerhört i form av statskapitalism, från vilket man icke längre utan svåra störningar kan återgå till den gamla privatkapitalismen och den fria konkurrensen.

Men samtidigt skärptes mångdubbelt, blev allmän och allt svårare att bota den inre kris, som under kriget och genom kriget mognat inom kapitalismen. Hela den kapitalistiska ekonomin är i upplösning. Varupriserna har stegrats oerhört, penningarna med helt och fullt värde har försvunnit, staterna förmår icke inlösa de massor av sedlar som de satt i omlopp. Sålunda trycker dyrtiden sitt ok på det arbetande flertalet inom alla nationer. I stället för produktion har allt slags jobberi blivit den förnämsta formen för kapitalistisk utsugning. Utsugarsammanslutningarnas förtryck och det av staten införda slaveriet har gjort de gamla formerna för arbetarnas ekonomiska och politiska kamp ändamålslösa.

Allt detta samt den av det imperialistiska världskriget värkställda oerhörda förintelsen har gjort kapitalismens nederlag och samhällets övergång till socialistisk hushållning till en allt närmare liggande *historisk nödvändighet*.

Denna historiska utvecklings förvärligare är världsproletariatets rådsrörelse.

I Ryssland har denna mäktiga rörelse sedan november 1917 segerrikt hållit sig vid makten och djärvt fört världshistoriens största revolutionskamp mot Rådssrysslands alla inre liksom ock mot dess väldiga yttre fiender.

Även i alla andra länder har arbetarnas rådsorganisations idé på en kort tid i stor utsträckning vunnit anhängare inom proletariatet. Ju närmare varje lands arbetare i sin klasskamp når den slutliga segern dess tydligare blir rådsorganisationen formen för proletariatets makt genom

vilken det överallt kommer att värkställa det kapitalistiska samhällets omskapande till ett fritt, arbetande, klasslöst socialistiskt samhälle.

Den Tredje Internationalen, som under mars 1919 grundlades i den Ryska Socialistiska Republikens huvudstad, är ett internationellt led i den marxistiska arbetarrörelsen som understöder rådsväldet. Till den har i flera länder redan anslutit sig den livskraftigaste delen av klasskampsorganisationerna, de socialistiska och kommunistiska arbetarpartierna och överallt växer antalet av dess anhängare med stora steg.

Däremot har den Andra Internationalen ohjälpligt splittrats och degenerats till ett de vitas förbund som understöder arbetarnas klassfiender. Redan vid utbrottet av det imperialistiska världskriget trädde det i dagen, att under kapitalismens långa maktperiod den gamla arbetarrörelsens ledning i de flesta länder korrumpierats och förborgerligats till den grad, att den var beredd att under fosterlandsförsvarets falska täckmantel understöda sina respektive regeringars och sin nationella bourgeois rövarintressen. Senare har arbetarrörelsens högermän i en del länder så fullständigt låtit sig värvas i den kontrarevolutionära bourgeoisins tjänst, att de för densamma till och med anförde den väpnade striden mot det socialistiska proletariats klasskamp. För närvarande är icke just många andra än dessa vita, arbetarrörelsens förrädare och fiender anslutna till Andra Internationalen. Även de arbetarpartier, som intager en vacklande mellanställning, har skiljt sig från detta skamliga lakejförbund och kommer otvivelaktigt förr eller senare på grund av de klassmedvetna proletärskarornas påtryckning att tvingas att ansluta sig till det kämpande världsproletariats gemensamma led.

För den proletära världsrevolutionens seger är det också nödvändigt, att det mellan de mest utvecklade ländernas proletariat råder ett fullständigt inbördes förtroende, det fastaste broderförbund och den största möjliga aktionsgemenskap. För all ernå detta bör man utan misskund kämpa mot den borgerliga förvrängning av socialismen, som vunnit utbredning även inom Finlands *Socialdemokratiska Partis* ledande kretsar och som söker förleda arbetarna genom parlamentarisk spekulation till ministersocialism, till statssocialism och i allmänhet till understödande av de vitas statsförfattning.

Finlands Socialistiska Arbetarparti vill icke att proletariatet skall svika den röda fanan, arbetarnas socialistiska idé och det proletära folkväldets mål, som proletärskarorna redan förut i detta land medvetet eller instinktivt ansett som rättesnöre i sin klasskamp. Tvärtom, det bör fortfarande och ända till det sista fasthålla därvid. Klasskampen bör hållas fri från borgerlig förvrängning. Marx lärar på vilkas grund den Tredje Internationalen principiellt slår, bör nu om någonsin i all sin klarhet och storhet tagas som rättesnöre för arbetarpartiets värksamhet i vårt land.

Finlands Socialistiska Arbetarparti vill icke heller splittra proletariatets klasskampsleder i vårt land. Tvärtom, vårt parti kallar det klassmedvetna proletariatets splittrade leder åter tillsamman, till en stor, säker, energisk och målmedveten organisation. Vårt parti vill organisera Finlands proletariat till ett självständigt parti, som är i klar motsats till alla borgerliga partier och som icke strävar eller samtycker till att samarbeta med dessa, som icke vill ingå någon kompromiss med dem, utan som blottar de oförsonliga motsatserna mellan de utsagnas och utsugarnas intressen. På alla sätt vill vårt parti höja proletariatets insikt, förmåga och kraft att fullgöra den stora historiska uppgift, som föreligger det:

Finlands Socialistiska Arbetarparti manar icke arbetarna till anarkistiska våldsdåd, tumulter och oordningar eller till upplopp. Tvärtom, vårt parti vill genom upplysnings- och organisationsvärksamhet invärka i den riktning, att arbetarklassens och socialismens seger kunde ernås i så god ordning, så fredligt och lugnt, så smärtfritt och snabbt som det blott är möjligt. Men med något partibeslut kan icke de former fastställas, under vilka den hela

världen omfattande revolutionsprocessen kommer att gå i fullbordan. Den följer en historisk och naturlig utveckling som icke godtyckligt kan bestämmas genom något partibeslut. Och även i Finland kan ingen förbigå eller kringgå den; varken proletariatet eller proletariats organisationer, varken bourgeoisin eller dess organisationer kan göra det. De politiska formerna för denna process är mest beroende av de kampmetoder, som proletariats fiender betjänar sig av. Bourgeoisins hänsynslösa våld och terror försvårar i de flesta länder den socialistiska revolutionens möjligast fredliga och smärtfria genomförande:

I varje händelse fordras av varje lands arbetare tunga, ihärdiga ansträngningar innan utsugarklassernas motstånd är brutet. Många lidanden bör kanske ännu uthärdas, liksom ock kanske många motgångar genomgås innan detta motstånd är brutet. Det internationella kapitalväldet organiserar bakhåll, försåt, blockader och anfall överallt där det hotas av överhängande fara. Men det hotas redan från alla sidor, ty till proletariats klasskampskrafter sluter sig nu de av de imperialistiska staterna förtryckta nationerna i sina frihetsstrider. Det världsvälde, som det tyska kejsarväldets besegrare grundat, upplöses; intet förtryck kan längre erhålla stadigt fotfäste. Endast det internationella förbundet av proletariats rådsvälden kan befria mänskligheten från allt det barbari, den råhet och blodsutgjutelse, som kapitalismen störtat den i:

Finlands Socialistiska Arbetarpartis närmaste uppgift är sålunda att i alla det finländska proletariats klasskampsskeden värka för, att proletariatet vad upplysning, organisation, förmåga och kraft beträffar, möjligast snabbast höjer sig i nivå med sin historiska uppgift och att arbetarnas klassfienders motstånd så fort som möjligt upplöses och brytes. Då behovet kräver kommer partiet att för dessa närmaste uppgifter giva detaljerade föreskrifter. Men *Finlands Socialistiska Arbetarpartis* egentliga program behandlar de stora sociala förändringar, genom vilka en socialistisk samhällsordning slutligen må kunna förverkligas och vilka för närvarande kan formuleras sålunda:

I. Allmänt politiskt program.

1. Det borgerliga statsmaskineriet och byråkratin bör avskaffas på alla områden. I stället bör organiseras proletariats välde i form av arbetarnas rådsorganisation.

Den borgerliga republiken, vars ekonomiska grundval utgöres av privatäganderätten till produktionsmedlen, har aldrig varit ett hela folkets välde och ej heller någon över klasserna stående neutral makt, utan den har faktiskt förblivit bourgeoisins diktatur, d. ä. ett maskineri, med vars hjälp och i vars skydd en handfull utsugare skinnar och förtrycker det arbetande folket. Genom detta borgarväldets maskineri kan vi aldrig förverkliga socialismen. Därför bär proletariatet i stället skapa sitt egna, nya statsmaskineri, som stöder sig på det arbetande folkets flertals högsta och mest demokratiska massorganisation, arbetarråden.

2. Rådsväldets organ bör hållas i den mest intima kontakt med själva arbetarmassorna. Därför bör valet av representanter och vid behov deras återkallande (revokation) för proletariatet i städerna och på landet göras så lätt som möjligt och värkställas på lämpligt sätt, så att som valenhet och i allmänhet som statens grundfaktor anses produktionsföretaget och arbetsplatsen. Varje representant i rådet är skyldig att utföra ett bestämt arbete i statens administration; arbetet må utföras växelvis inom administrationens olika grenar i den utsträckning som det utan större störningar är möjligt och man må sträva till att småningom bringa alla arbetande medborgare att delta i den politiska förvaltningen.

3. Arbetarråden och de av dem valda maktorganen innehar all makt till dess samhällets uppdelning i klasser helt och hållet försvinner och statsmakten samtidigt i alla former upphör.

Arbetarnas rådsväldes huvuduppgift är att undertrycka utsugarnas motstånd och befria arbetet från kapitalets ok. Det beskyddar ej utsugarnas utsugningsfrihet, utan förkväver den. Det tillintetgör alla de utsugarrättigheter och privilegier, vilka är till skada eller farliga för arbetarnas befrielse. Men åt folkets flertal, arbetarna ger rådsväldet en verklig yttrande-, församlings- och tryckfrihet. Den borgerliga demokratin har formellt proklamerat politiska rättigheter även för arbetarna, men det ekonomiska förtrycket förhindrar arbetarna att effektivt betjäna sig av dessa. Rådsväldet anskaffar åt arbetarna först tillräckliga möteslokaler, tryckerier, pappersförråd m. m. dylikt samt oförhindrat tillfälle att som lika berättigade medborgare deltaga i statlig värksamhet.

4. Jämlikhet, oberoende av kön, religion, ras, och nationalitet, som den borgerliga demokratin under århundraden proklamerat, men som kapitalismen icke någonstans tillåtit att faktiskt förverkligas, må under rådsväldet fullständigt genomföras.

Utan att nöja sig med kvinnornas formella jämlikhet bör man sträva till att befria dem från den föråldrade hemhushållningens besvär genom att ersätta den med familjekommuner, allmänna matsalar och allmänna tvättinrättningar, barnkrubbor o. s. v.

5. Sedan alla borgerliga rättsinstitutioner avskaffats organiseras i deras ställe enhetliga, till sin byggnad möjligast enkla folkdomstolar, till vilka befolkningen med lätthet kan vända sig och som icke besväras av den byråkratiska trögheten.

Domare väljes bland arbetarna och endast den arbetande befolkningen må äga rätt att deltaga i valen. Man må sträva därefter att det största möjliga antalet av arbetarklassens medlemmar blir i tillfälle att fullgöra domares skyldigheter och därför bör man även betjäna sig av domare och jurymän som avlöser varandra efter att ha verkat endast en kort tid. Deltagandet i rättegångsförhandlingarna försiggår i tur och ordning enligt av arbetarnas-fackliga och andra organisationer uppgjorda förteckningar.

Domar må avkunnas enligt av rådsväldet godkända lagar och i överensstämmelse med proletariats socialistiska rättsmedvetande.

6. Avgiftsfri och obligatorisk allmän uppfostran jämte därmed förenad yrkesutbildning bör organiseras för alla gossar och flickor i skolåldern. För barn, som ännu icke uppnått skolålder, bör ges möjlighet till uppfostran på det allmännas bekostnad i barnkrubbor, kindergarden, barnhem o. a. dl. .

Skoluppfostran försiggår i en enhetlig arbetsskola, i vilken undervisningen meddelas i nära samband med samhällets produktiva arbete. Alla elever bör erhålla fritt underhåll, kläder, skodon och skolmaterial.

En av socialistisk världsåskådning genomträngd ny uppfostrar- och lärarkår bör utbildas. Den arbetande befolkningen bör aktivt deltaga i upplysningsarbetets ordnande. Rådsväldet bör ge allsidig hjälp åt arbetarnas och småböndernas fria självstudier och upplysningsvärksamhet.

För ungdom över skolåldern anordnas effektiv special- och allmänutbildning. Alla vetgiriga och främst arbetarna beredes tillfälle att bli delaktiga av högre bildning, varvid samtidigt deras materiella utkomst under lärotiden tryggas. För att binda nya, dugliga lärarkrafter vid högskolorna må de nuvarande konstlade hindren avlägsnas. Även konstskatterna bör göras tillgängliga för arbetarna Och en allmän förståelse för konst utvecklas.

De socialistiska idéernas spridning organiseras i största möjliga utsträckning med den proletära statsapparats hjälp.

II. Ekonomiskt program.

1. Alla i statens, kommunernas och storbourgeoisins ägo varande produktionsmedel och företag övertas av arbetarnas rådsvalde, så ock banker, kommunikationer och alla förråd samt Övrig kapitalistisk utsugaregendom.

Arbetarnas frigörelse kan förverkligas först då, när produktionen icke längre behärskas av bourgeoisin, utan av proletariatet självt. Men produktionsmedlens konfiskering för socialismens förverkligande avser icke en jämn fördelning av egendomen, utan tvärtom en allt större produktionscentralisering samt produktionens ställande under en gemensam folk-hushållningsplan

Mindre egendom må icke tvångskonfiskeras, ej håller må mot småägare, vilka icke betjänar sig av främmande arbetskraft, tvångsåtgärder vidtagas. De drages småningom inom den socialistiska organisationens område med att de genom exempel och praktisk erfarenhet av den nya samhällsordningens fördelar ser sig frigöras från skatter och skuldbördor samt från allt kapitalistiskt förtryck.

2. Rådsvaldet bör inom alla produktionsområden värkställe en systematisk socialisering efter hand och så snabbt som det blott ur teknisk synpunkt är möjligt, främst inom alla förtrustade produktionsområden, inom vilka det härför erforderliga ekonomiska maskineriet är mera utvecklat. Inom varje produktionsområde bör man sträva till att centralisera produktionen i tekniskt fulländade storföretag och underlätta småföretagens sammanslutning till fördelaktiga storföretag. De industriella företagen inom Varje produktionsbranch bör bringas att med största möjliga noggrannhet följa en gemensam produktionsplan.

I sin strävan att energiskt bruka och stegra landets alla naturliga produktionskrafter, bör rådsvaldet samtidigt sträva till att ernå nyttigt ekonomiskt utbyte med andra länder samt till att med dessa länders rådsvalden överenskomma om en gemensam hushållningsplan.

3. I den socialiserade industrin bör organiseras arbetarnas administration, genom vilken arbetarna själva i största möjliga utsträckning bringas att direkt deltaga genom värkstadsklubbar, fabriksråd och organisationer samt genom av dem utsedda förtroendemän. Företagens arbetare må bringas att själva genom praktisk erfarenhet märka all företaget verkligen förändrats till ett de socialistiska arbetarnas företag, utan att den på en förnuftig ekonomi beroende centralisationen och tekniska ledningen därav lider intrång.

Vid organiserande av arbetsadministration inom industrins olika områden och i allmänhet vid socialiseringens genomförande är det av stor fördel om arbetarnas nuvarande fackliga organisationer kan utvecklas så, att de under rådsvaldet kan värka såväl som socialiseringens huvudorgan som utvidga sig och övergå på naturligt sätt till allmänna organisationer i arbetarnas rådshushållning.

4. Spekulationen med jordegendomar och lantarbetarnas utsugning bör avskaffas genom att privatäganderätten till jorden upphäves, genom att jordinteckningarna förklaras annullerade och genom att de stora utsugarnas jordegendomar dras in under rådsvaldets förvaltning. Den av småbönder och torpare odlade jorden må icke frångas dem, ty arbetet bör vara den enda grund för erhållande av odlingsbar jord och rätt att besitta densamma. Den medelsituerade bondebefolkningen, som blott vill arbeta och icke kämpa mot rådsvaldet, bör man icke söka tvinga att ställa sig på det nya systemets sida, utan invärka på densamma genom ekonomiska förmåner, föredöme och genom att upplysa den om rådsvaldets principer.

Inom lantbruket bör rådsorganisationen och rådsjordbrukets utveckling på alla sätt befrämjas, liksom ock småbrukarnas frivilliga sammanslagning för produktivt samarbete och i föreningar. Lantbruksråden och av dem bildade förbund må tillerkännas den största. möjliga

självstyrelse och rådsstaten bör försäkra dem materiell hjälp samt giva dem vägledning för jordbrukets och boskapsskötselns höjande till högsta nivå.

5. Den kapitalistiska handelsvärksamheten bör man helt söka ersätta genom en allmän systematisk organisation för produkternas fördelning. Förutom att kapitalisternas stora handelsföretag övertages av samhället, bör man samtidigt av de kooperativa företagen söka utveckla dugliga organ, befriade från sin nuvarande småborgerliga och kapitalistiska natur, för övertagande av fördelningen av den socialiserade produktionens produkter. Den av staten, kommunen, de kooperativa- samt konsument-organisationerna bedrivna fördelningen av produkter hör efterhand centraliseras i ett gemensamt systematiskt organ.

6. Vid såväl produktionens som distributionens och transportens organisation må arbetarnas rådsvalde även betjäna sig av borgerliga yrkesteknikers och sakkunnigas anvisningar, om dessa förmås att redligt tjäna det nya systemet. För arbetarna är det vad många uppgifter beträffar nödvändigt att i början låra sig av borgerliga yrkesmän och tillsammans med dem inhämta praktiska erfarenheter. Och det är ej heller proletariats avsikt att förtrycka dem, utan att efterhand som de uppger allt motstånd giva dem tillfälle att envar på sitt område utveckla ett intensivt skapande arbete.

I stället för att kapitalismen avskiljt det kroppsliga arbetet från det intellektuella, kommer socialismen att förena dem. Den förenar arbete och vetenskap till ett enda helt.

7. Det av rådsvaldet övertagna bankväsendet bör småningom utvecklas till samhällshushållningens bokföringsapparat.

I början, så länge som rådsvaldet icke ännu kan i praktiken avskaffa penningarna, bör man genom lämplig reglering söka begränsa och inskränka bruket av dessa. Även arbetslönen bör man småningom söka ersätta med förmåner in natura och med personkort, som berättigar till sådana, till dess de för den allmänna konsumtionen behövligen produkterna finnes att tillgå i tillräcklig mängd enligt vars och ens behov, då hela lönesystemet avskaffas. Då är även bruket av penningar obehövt och upphör helt och hållet.

Så länge man är tvungen att bibehålla lönesystemet bör man sträva till att rättvist, i samförstånd med arbetarorganisationerna utjämna arbetslönerna.

8. Den av kapitalistiska husägare bedrivna utsugningen av hyresgäster i städerna avskaffas genom att man överlämnar husen åt städernas arbetarråd, som låter arbetarna flytta från förstädernas trånga kyffin till lediga överklasslägenheter, och som låter arbetarna erhålla möbler och husgeråd o. s. v. samt genom att lämpliga lägenheter överlämnas till arbetarorganisationers och bildningsinrättningars fria förfogande. Man må härvid icke förgripa sig på sådana intressen, vilka icke är kapitalister, och ej heller på sådana lägenhetsinnehavares intressen, som icke har överflödiga, lediga boningsrum.

9. Förvärligandet av de allmänna arbetarskyddsfordringar, som de organiserade arbetarna genom klasskamp i det borgerliga samhället påbörjat, kan värksamt och i full utsträckning förvärligas i det av arbetarna själva organiserade samhället, sedan arbetarnas rådsvalde slagit ned bourgeoisins motstånd och det av kapitalismen i arv erhållna ekonomiska förfallet. Normalarbetsdagen kan då även fortgående förkortas allt efter som arbetsproduktiviteten stegras. Då hela samhället förändras till en gemenskap av arbetande, fordrar det allmänna intresset att arbetsvillkoren lättas och livsvillkoren förbättras i största möjliga utsträckning.

På folkförsörjningsväsendets område bör rådsvaldet genast avskaffa den borgerliga fattigvården och draga försorg om en människovärdig omsorg om åldringar och vanföra. Men samtidigt bör man föra en beslutsam kamp mot allt slags parasitlevnad och ovärksamt dröneri.

Rådsväldets uppgift är att på varje upptänkligt sätt binda varje arbetsför medborgare vid nyttig värksamhet.

10. För att skydda folkhälsan bör rådsväldet skrida till omfattande åtgärder, varvid sådana åtgärder främst bör beaktas, som avser att molvärka och hindra spridningen av de allmännaste folksjukdomarna samt förbättrandet av de allmänna sanitära villkoren. Apoteken, sjukhusen, sanatorierna och förplänadsinrättningarna bör övertagas av rådsväldet. All sjukhus- och läkarevård bör på rådsväldets försorg utan ersättning stå folket till buds.

Innehållförteckning till tidskriften [Den Kommunistiska Internationalen](#)